

LITERATURA

L'ACORDIÓ DE LES GOLFES

Novel·la per a joves

Text: Narcís Ramió

Il·lustració: Jaume Camps

Capítol 4

Una aventura perillosa

Des que s'ha fet fosc, davant de l'entrada de la taverna, els amics de la Irene prenen la fresca. En Casina i en Mansilla seuen a terra, els altres en sengles cadires de vímet. La Irene asseguda al graó de la vorera interpreta una melodia afinada amb la vella guitarra de l'àvia.

En el cel, un munió exageradament picarola d'estels acompanya la lluna plena que, cara neta, els somriu delerosa d'introduir-se en la conversa que el petit grup manté...

Fa calor, encara que l'estiu per aquestes contrades de muntanya, és més atemperat que no pas a la plana, aquests dies la calor apreta de valent. Quan el sol s'enlaira la cremor dels raigs escalfa les pedres, aleshores els homes que treballen als horts es cansen de valent, regalimen suor. Al cap uns barrets de palla, o uns mocadors blancs nuats els protegeixen. Ara bé, molts d'hortolans prefereixen treballar fins ben tard, quan el sol trenca les carenes de Sant Miquel i la seva força deixa de sentir-se amb tanta insistència.

En Casina, que treballa al bosc tot el dia, n'està ben fart, perquè si treballes dins el bosc malgrat les ombres de les alzines o dels castanyers, la xafogor és forta, per aquesta raó a

l'estiu comencen a fer llenya de matinada, molt aviat, a les cinc ja hi són. Ell i els altres llenyataires, tallen els arbres, amb el xerrac mecànic, després les branques, capulen els branquillons i baixen carena avall, mitjançant la força del muls, els troncs, i els deixen als camins, on els tractors i els camions els recullen per portar-los a les serradores...

La Irene sent a parlar els seus companys d'estada al poble de les seves coses, tant, que, aprèn molt i esdevé, poc a poquet, una experta en les coses relacionades amb el bosc, la vida de les gents de la muntanya i sobretot, es fixa en la vida i en els costums dels animals d'aquestes contrades que són matèria de comentari dels seus vells amics.

La pausada conversa engegada fa estona es veu interrompuda sobtadament pel sorollós espetegar d'un motor, a voltes el d'una motocicleta, a voltes el d'un automòbil o d'una camioneta que passen rabent com si el dimoni mateix els empaités l'ànima, carretera amunt o carretera avall. Callen en el moment just de passar el vehicle en qüestió, i agraeixen sincerament la gropada d'aire fresc que l'empenta de l'artilugi mecànic els envia fugisserament. El "soldat" que és una mena de barreja de cervesa i "graciosa" dins d'un porronet, passa de mà en mà. La sensació de fresc de la gola fa creure als vells que durarà, cosa insegura, ja que, uns segons després d'haver-se empassat al darrer glop, una suor gairebé imperceptible però molesta els torna a fer regalimar el front i els polsos.

- Bufa quina calor! -es queixa- en Joanet, vermell de cara.

- Renoi i no passa ni un alè d'aire! -comenta en Mansilla eixugant-se la calba amb el mocador mentre amb la mà esquerra s'alça la gorra.

Tots, per no variar, tornen assentir, ara mateix, amb un gest afirmatiu de cap.

La Irene deixa la guitarra recolzada a la paret. Li han demanat un altre "soldat" i llesta entre a la taverna per preparar-lo. En sap prou, l'avi li'n va ensenyar l'estiu passat, de seguida en va agafar la idea, només cal tenir molta cura a l'hora de posar-hi la mida de "graciosa", ni poca ni massa, que no es noti gaire el gust amarg de la cervesa, però que tampoc resti una combinació massa aigualida.

- Tot cal que estigui en el seu punt just, Irene! -li recomanava el seu avi que d'aquestes coses n'entén prou, perquè és una persona mesurada i amb experiència. Al cap i a la fi, tota la vida ha fet de taverner i fins i tot, quan estigué a l'exèrcit, era cuiner del seu regiment.

- Tot cal que estigui en el seu punt just! Tant els condiments dels menjars, com l'aigua als arrossos i als estofats, com també l'aigua al vi o a la llet!- i el vell picava l'ullet a la Irene en un acte simbòlic de mútua confiança i de confiada confiança.

Llavors la Irene renyava a l'avi amb certa indulgència:

- Avi, que no està bé batejar la llet i encara menys el vi!

L'avi alçava un xic els muscles en un acte d'indiferència i solia sentenciar:

- Per què no? Per a mi el vi i la llet cal que siguin també ben cristians i batejar-los no els fa cap mal, ans crec que fem un bé! Sobretot en el cas del vi, sense tan de grau preservem la salut dels nostres clients!

Reien. Sempre solien riure plegats, nena i avi. Per què riuen tant? Ni ells ho saben, el cas és que s'hi troben bé junts. L'àvia a vegades perd la paciència amb ells dos, els troba un xic massa... confabulats i predisposats a ajudar-se i a espolsar-se del damunt les puces... I ella, d'altra banda, ha de carregar amb l'enutjosa feina d'anar-los al darrera perquè s'espavilin i breguin una mica, d'altra manera la casa mal negoci faria amb aquella parella de criatures enjogassades. Sort d'ella que no els perd de vista...

En sortir al carrer de nou, amb el porró a la mà, veu que l'avi i l'àvia s'han afegit a la colla de clients il·luminats per la claror d'aquesta lluna plena. La Irene s'adona que és observada amb deteniment per tots sense excepcions.

- Es pot saber què mireu badocs? -els pregunta en posar el porró a terra-

De primer no respon ningú, es miren i somriuen cofois...

- Però què passa? Què he fet ara, jo? -insisteix la menuda.

- Doncs, res... mira... en Joanet, que ens recordava ara mateix la teva aventura del Nadal passat... -li respon l'àvia mirant-la amb tendresa-

- Oi i tant! I la mala estona que ens va fer passar! -afegeix en Casina-

- Bé,... jo... la veritat... -la Irene no encerta a començar una frase coherent- ... prou que jo no volia... el temps... sí, el temps que em va jugar una mala passada...

- Ja ho pots ben dir Irene, ens la va jugar a tots una bona mala passada -para esment l'avi-

- I tot va ser culpa meva –recorda l'àvia-. Sí, jo, perquè a la meua edat i amb la meua experiència havia d'haver suposat que li podia passar alguna cosa a la Irene: mira que anar tan lluny i tot sola...

- Sola no àvia! Vaig anar amb en "Penjoll", el burret... -puntualitza la Irene-.

- En "Penjoll"! Vaja quina ajuda! El burret més ase de tots els que hem tingut! -fa l'àvia irònica-. Quina ajuda, noia!

Riuen. L'àvia segueix la seua particular visió dels fets esdevinguts el Nadal passat:

- A la Irene li feia molta il·lusió sorprendre l'avi. Havia d'arribar, aquell mateix matí, vigília de Nadal amb l'auto de línia. El seu pare l'havia acompanyada fins a Figueres, però en haver de sortir de viatge cap vés a saber on, sempre rondon els seus pares, doncs, de Figueres a casa va venir tota sola. Aleshores, encara no eren ni les onze, quan aquesta –i l'àvia calla i mira uns segons de fit a fit els ulls de la nena que es regira incòmode en el seu seient- quan a aquesta no se li acut res més que demanar-me que la deixi anar a esperar a l'avi. Precisament aquell vespre havia de baixar del Pla de les Arenes, on feia uns dies que hi era fent pipes. Prou que li vaig dir que no, que ho deixés córrer que el Pla és massa amunt per una nena tan joveneta. Però, ella, alça! Vinga remugar i remugar...

- No tant àvia, no tant! Que estaves ben enfeïnada i de seguida m'hi deixares anar... No exageris! –intervé la nena-.

- Què dius ara! Però si em vas marejar tota l'estona fins que, és clar, que hauríeu fet vosaltres? –i es dirigeix als oïdors als quals no els dona temps de respondre-la, perquè la iaia prossegueix la narració sense prendre alè-. Doncs, li vaig dir que sí, i s'hi anava amb en "Penjoll", mira, vaig pensar que amb el burret sempre aniria millor.

La dona es regira a la cadira. El remordiment la torna a mortificar. Es guaita la nena, tot dient-li:

- Quin espant ens vas donar, quin espant! Mai no m'ho havia passat tan malament...

Els altres l'observen amb un silenci respectuós.

- La nena volia dur-li un xic de rostit que tenia preparat per després de la missa del Gall. La molt pilleta em va saber acaronar com solament ella en sap. I em va convèncer... Sí, no sóc pas una dona fàcil de convèncer, ho sabeu prou... –els homes fan que sí amb el cap– i mira, la qüestió és que em va arreplegar una carmanyola, li vaig preparar el feto i favassa de mi! Vaig pensar com es posaria de content en Josep de veure arribar la nena i de menjar un xic calent després de tres dies allà dalt tot sol. I la Irene va muntar en "Penjoll" i amb la recomanació que no deixés mai de seguir el camí ample que porta directament, travessant Coll de Nafre, fins el

---

Pla, doncs, dic, amb aquestes recomanacions, els vaig deixar marxar, això sí, un xic angoixada sí que n'estava, sí ...

La Irene se li apropa, l'acarona i afegeix :

– Mireu! És que estava tan animosa i feliç que no vaig pensar pas que em poguera passar res. En “ Penjoll” i jo som amics de fa temps de quan jo era petita com un tap i ell encara seguia la seva mare i ens estimem, a part que munto la mar de bé, oi? –I la nena cerca amb la pregunta l'aprovació de la iaia que fa que sí-. Doncs, tot anava prou bé, vaig seguir el camí nou, l'ample, muntada damunt d'en “Penjoll” i amb el fato ben arreplegat. Vaig anar pujant la muntanya de seguida, em pensava que en una horeta i mitja em presentaria al Pla de les Arenes, quan encara no serien les dues, l'hora que l'avi para i acostuma a fer un mos. Que n'estàriem de feliços tots dos, després de no veure'ns des del setembre de l'any passat.

L'avi se la mira cofoi, comenta alguna cosa a cau d'orella d'en Casina. Aquest remuga i no se l'entén i per si de cas fa una xarropadeta del porronet.

– Però, poc em podia pensar jo –prosegueix la nena - que aquella turbonada apareixeria tot just en passar pel Coll de Nafrè... Els núvols foscos com un mal son no feren pas desdir-me de la idea inicial d'arribar al cim. Sobtadament, en “Penjoll” i jo ens trobàrem envoltats per una espessa boira que ens amagava el camí amb traïdoria, de manera que, gairebé no podia veure res a poques passes davant meu... Sort que en “ Penjoll” és espavilat, amb el cap cot i amb les llargues orelles inclinades endavant em conduïa decidit .

– I per què no girares cua, Irene, quan encara hi eres a temps? -li demana en Joanet-. No és la primera ocasió que escolta la narració dels fets, però sempre li pregunta el mateix.

Els altres, bocabadats com mainada de parvulari quan els expliquen una rondalla, esperen la resposta amb impaciència.

– Doncs... per què... –la nena dubta uns instants abans no es decideix a respondre... Mireu em pensava, llavors, que seria una gropada, no sé... pensava que seria la Vigatana i que duia solament un xic de fred... Com jo anava ben abrigada, doncs no vaig preveure de tornar-me'n enrera. Va ser tot seguit, sí un quilòmetre més amunt, abans d'arribar al revolt del Clascar, que unes espurnes petites començaren a punxar-me les galtes. Espurnejava, vaig preveure que plouria i em vaig abrigar el cap amb la caputxa de l'anorac, i em vaig tapar la boca amb la bufanda, però, sí... sí... al cap de poca estona, no havien passat ni cinc minuts, allò es convertí en una turbonada de neu de Déu i Pare, quina manera de nevar! Jo, no havia vist mai nevar d'aquella manera...

- Ondia sí que va nevar! -interromp en Mansilla-. Me'n recordo pla bé, des de la nevada del quaranta-tres que no havia posat tan de gruix per ací! Valga'm Déu ! I en poques hores. Eh! El fan callar adduint que ho saben prou bé, perquè tots hi eren presents al poble durant les dues nevades, la del quaranta-tres i la de l'any passat, i que faci el favor de callar i deixi continuar la Irene, que per cert, ho explica d'allò més bé.

En Mansilla, s'enfada i deixa anar un...bah. Plega els braços emmurriat. La Irene prossegueix el fil narratiu.

- Aleshores, quan la neu m'enterbolia la vista, la seva fredor m'abaltia les mans i les volves s'anaven entaforant pels secs del vestit, quan el pobre "Penjoll" tenia el caparró ja blanc i les orelles arronsides de fred, vaig pensar que em calia arribar el més aviat possible al Pla de les Arenes, al caliu del foc que l'avi ben segur tindria encès dins la cabana dels llenyataires. No podia estar-me més temps a la intempèrie, perquè a poc a poc, el camí esdevenia una pista glaçada, les herbes del camí s'anaven plegant cansades d'aguantar la neu que es dipositava sense treva damunt d'elles. Tot el meu voltant esdevenia blancúria, fins allà on la meua vista aconseguia entreveure imatge. I pla que em costava! La neu em batia els ulls, fins i tot amb ferotgia a estones, rera meu només divisava i encara difuminant-se les petjades que en "Penjoll" deixava al damunt de la immaculada catifa de neu, fins que en pocs segons les volves tornaven a remplir-les i aquestes petjades s'esvaïen com per art d'encanteri.

Em va costar arribar a dalt, al Pla. En arribar a la cabana que tota emblanquinada semblava un pessebre per entre els borrallons que la batien, la sorpresa, fou majúscula, perquè, en apropar-me enfredorida i cridava l'avi, el silenci era absolut. Tan sols el sorollet acompassat de la neu en encastar-se amb ella mateixa, al terra, damunt les fulles. Vatúa, només em faltava aquesta ! L'avi, quan veié que s'apropaven els núvols vaporosos que presagiaven tempesta, abandonà la cabana sense perdre temps. Prengué la drecera que porta cap al poble per sota roca Corbera i en un tres i no res va descendre la muntanya per la carena de ponent, això sí a peu i amb el perill de trobar-se amb el camí tallat...

L'avi explica que és veritat, què anava a pensar ell...

- Aleshores, em vaig veure ben vençuda, sense cap possibilitat d'entrar dins la cabana, ja que estava ben tancada, els finestrons closos, i jo no em veia capaç de fer saltar la porta de castanyer sense eines i amb la meua poca força...vaig decidir tocar el dos com més aviat millor cap avall, vaig provar de resseguir les petjades d'en "Penjoll", que la nevada, però, esvaïa per moments. La baixada fou pla més arriscada, vàrem estar de sort en "Penjoll" i jo de no caure en

cap precipici. El meu burret cada vegada anava més lent, feia una passa, després una altra amb parsimònia, com si tinguera por de trepitjar la neu. És clar, el que passava és que les potes d'en "Penjoll", en petjar la neu, li quedaven colgades fins gairebé la meitat... Sí, sí, la meitat Casina!

- No costa gaire, com que en "Penjoll" és un ase tan baixet, de seguida hi ha el perill que resti colgat sencer! -intervé el vell burlant-se de l'alçària de la pobra bestiola-

- Continuaré, oi Casina? -afegeix la Irene que no li agrada gents ni mica que li toquin el seu "Penjoll"... Poca estona més tard quan encara no havíem acabat d'arribar a Coll de Nafrè, la neu dipositada era tanta, que no es diferenciava el camí d'allò que no ho era pas. A més, en "Penjoll" feia esforços desesperats a cada passa per extreure les potes enfonsades a la neu. Em vaig adonar de seguida que ens seria impossible d'arribar a baix de tot, impossible arribar-nos al poble. Tenia por, no ho puc negar, estava tan espantada que unes quantes vegades vaig estar a punt de caure d'en "Penjoll"...

- T'havies d'haver quedat al costat de la cabana, Irene! Allí hauries estat més segura! T'hauríem localitzat abans amb l'ajuda dels bosquerols! -recalca l'avi que quan parla retreu a la nena la seva inexperiència-

- Ja t'ho he explicat altres vegades avi! -contesta la Irene resoluta... la cabana estava tancada i barrada, si em quedava allí hi havia el perill de morir-me de fred, en feia tanta! -i mou les mans en una actitud ben expressiva, prossegueix... A més, em vaig espantar, i vaig pensar que si m'afanyava un xic aviat arribaria a la plana i una vegada allí, tot seria més fàcil... Sí, ja ho sé que tu avi i els bosquerols quan van anar a cercar-me, el primer que vàreu fer fou pujar per la dreuera fins al Pla i que us van espantar en no trobar-m'hi! Si m'haguera quedat al costat de la cabana, a recer seu, m'hauríeu localitzat abans, però què vols... mira! Em... -calla un moment-

- ...vaig equivocar! -acaba la frase en Joanet, apassionat, que no es cansa mai d'escoltar l'aventura de la Irene-

- Pobreta... -fa la iaia tremolosa-

- Bé, no n'hi ha pas per tant, al cap i a la fi sóc aquí sana i estàlvia, i de la història de Nadal ara ja en fa set mesos, gairebé... -intenta treure-hi importància la nena-

- El que no acabo d'entendre del tot, i ja em perdonaràs, és com se't va acudir d'arrecerarte en una cova. No ho entenc, nosaltres que som boscataires, que sempre hem corregut per aquests boscos de Déu, s'explica que ens espaviléssim en un cas com el teu, però tu, que de

---

boscós no hi entens res de res, la veritat sigui dita, mira, vas ser prou llesta! –torna a preguntar-se en Casina encara perplex-...

– Ui, Casina! Una casualitat, va ser la sort! -respon la Irene-

– O la Mare de Déu! -afegeix la iaia– vaig resar tant!

– Per mi que va ser la xiripa i no la Mare de Déu, que prou feina té la bona dona amb els problemes del món –retopa en Casina poc considerat-

– Descregut! Més que descregut! I tant, que va ser la Mare de Déu que la va salvar! –diu la iaia ofesa davant el dubte d'en Casina-

– Deixeu-ho estar! –fa la nena- la Mare de Déu i la xiripa, tots dos teniu raó... La qüestió és que en arribar en aquell revolt on hores més tard em va localitzar, en "Penjoll" va trepitjar en fals, la pota se li va enfonsar per un lateral del marge i ja ens tens tots dos rodolant en avall. Per sort nostra, la neu va frenar la caiguda i amb penes i treballs vaig aconseguir adreçar-me i tornar a pujar marge amunt fins trobar de nou el camí. Quina feinada! D'en "Penjoll" ja no me'n vaig ocupar més, va fugir rostos avall... Llavors em vaig adonar que el marge superior del camí... què us diré, cinc o sis metres més amunt, penjava una grossa alzina i arrapada a ella, un gran grèvol; tot plegat donava la sensació d'un paraigua gegantí. No m'hi vaig pas pensar dues vegades, apa! en arribar a dalt del camí, vaig enfilem'm'hi pujant l'altre marge, això sí, amb penes i treballs. Costava de pujar el pendent i la neu feia que les soles de les meves sabates rellisquessin i, alça! Tan aviat estava a mitja pujada com tornava a trobar-me a baix, al bell mig del camí, uns esforços! Més tard, amb la neu que em mortificava, els ulls, els guants xops i els dits enfredorits a més no poder, decidida, baix agafar-me a una branca i tot seguit arrapant-me fort al tronc del grèvol vaig arribar a recer d'aquell paraigua blanc. Dos tudons, sorpresos davant la meva sobtada irrupció abandonaren el seu amagatall i varen envolar-se, una rera l'altre, en un instant i el cor em féu un bot... Arraulida sota el grèvol intentava fer-me passar el fred, vaig entaforar les mans dintre de la bossa que portava penjada en bandolera però el fred m'energava els dits. La llum de la tarda desapareixia per moments, el fort de la tempesta esclatava en tota la seva intensitat i el cel grisós dels primers moments, donava pas, ara mateix, a una penombra pla més fosca. Dintre de pocs minuts tot esdevindria negra nit i aquesta idea em va glaçar l'ànima...

– Pobra filla! Pobra Irene! –intervé de nou la iaia que creu trobar-se en la situació precària que va viure la néta-

---

Els vells que escolten amb respecte resten muts, l'esguard fix en algun punt del carrer o en un estel llunyà. En Joanet fuma, en Casina xarrupa, en Mansilla es burxa el dentat amb un escuradents. L'avi aparella la canya de pescar truites...

La Irene prossegueix sense fer cas de l'àvia, que l'acaba d'interrompre:

– Em veia totalment perduda, la veritat, però en regirar-me vaig adonar-me que rera mateix del grèvol, unes passes més amunt, mig tapada per les hores, a l'esquei mateix de la paret del marge, s'hi dibuixava, ombrívola, una mena d'esclatxa negra i fonedissa... Vaig apropar-m'hi en un intent instintiu d'arrambar-m'hi tot el que pogués, de manera que quedés protegida de la neu i... sobretot, de l'impetuós vent que em gelava. En estintolar-m'hi d'esquena vaig notar el buit. I sense adonar-me'n vaig caure projectada cap a l'interior de la cavitat a ran de terra. A quatre grapes, a mesura que hi penetrava en feia la impressió que l'espai físic de la cova es feia més gran, però quan tot just havia recorregut un parell de metres vaig topar de nassos amb el rocam del fons de la gruta. Mira per on, acabava de descobrir un petit antre providencial que em protegiria de la neu i de la tempesta ... Em vaig arraulir al fons de la cova, palpant amb la mà dreta i de genolls vaig comprovar l'alçària i vaig notar que em seria impossible posar-me d'empeus, el sostre no era gaire alt.

– Coves com aquestes n'hi ha moltes als nostres boscos. Durant la guerra més d'un s'hi va amagar... Jo en conec unes quantes. Joanet, quan treballaves al bosc, en una hi guardaves les eines, oi?

En Joanet respon a en Casina que efectivament sí, però li fa que calli i que deixi seguir la nena.

– Doncs, aquella providencial cavitat em va salvar la pell. De dintre estant veia l'orifici d'entrada il·luminat per una feble llumeta, la darrera llum de la tarda que traspassava amb dificultat els núvols de tempesta. Poc a poc aquell orifici il·luminat d'entrada i sortida va anar desapareixent de la meua vista i la nit tempestuosa va fer-se mestressa de la vall. La neu queia sense pausa, la sentia prou bé, i el vent enfurismat introduïa flocs dispersos cap a l'interior i una delicada sanefa blanca feia d'estora a l'entrada de la gruta .

– Si m'arriba a passar a mi, és que em moria de por! – intervé en Mansilla, ensorrat a la cadira, més insignificant petit i escarransit que de costum-.

– No m'estranya! –se'n fum en Joanet-. Quan érem joves i treballàvem al bosc, nosaltres... Que no te'n recordes quan allò del llop? – fa memòria al seu company de fatigues-.

– Una riallada estrepitosa sorgeix de la boca d'en Joanet i la seva grossa panxa se li sacseja rítmicament amunt i avall.

– Però... si... ha! ha! ha! –riu boca batent en Joanet-. Si... ha! ha!... si era la guilla, home era la guilla que fugia esperitada...ha! ha!

– Oh! Sí, sí! Ja pots anar rient, fotut burro! –replica en Mansilla enfurismat-. Però, ben a prop que ens va passar...

– Ha! ha! – continua burlant-se'n el panxut company de fatigues-. Res home, que et vàrem voler gastar una broma i tots cridàrem: “El llop! Que ve el llop!”... i tu que en sentir els crits ja t'enfiles dalt d'una “perxa” i sort que a l'hora de plegar et vàrem venir a buscar, que si no, a hores d'ara, em fa l'efecte que encara hi fores, allí dalt, abraçat al castanyer... La guilla corria esporuguida i tu et pensaves que era el llop... ha! ha! ha!, és que m'hi pixo... ha! ha!...

– Doncs pixa't-hi! Però les he passat prou magres al bosc aquests anys, encara que te'n riguis, Joanet! Recordes quan et va sortir la serp? –en Joanet deixa de riure i esdevé tot seriós. Tu, vinga a cridar que era un escurçó i vinga a córrer i córrer i resulta que era una simple colobreta de res...

– De res... De res... -en Joanet, malcarat, mira de fit a fit al seu company-. Ben grossa que era! I què sabia jo!

– I què sabia jo! – repeteix en Mansilla fent ganyotes i amb un to burleta-. Ara no rius, oi! Apa riu!

En Joanet resolut s'alça i ja tens que pren el Mansilla per la gargamella.

– Una bona morma que et fotré!

Dit i fet, però, no passa res perquè entre tots prou que cuiten a tranquil·litzar-los. S'asseuen de nou, això sí, ambdós remugant amb el cap cot. Els arriba un porronet a cadascú i el posat dels dos vells canvia sobtadament. Després d'unes xarrupadetes ja estan disposats a escoltar la Irene, a la qual l'incident l'ha ajudat a renovar forces per a seguir l'explicació...

– Responc a en Mansilla, no em vaig morir de por segurament de miracle. I això que en vaig passar molta, sobretot quan ja estava ben instal·lada dins la petita cova, llavors, és quan vaig tenir l'ensurt més fort –els oïdors atansen les orelles en direcció on està asseguda la nena no volen perdre's cap detall, encara que tots sense excepció ja han escoltat l'aventura més d'una vegada-. Quan més assossegada estava, vaig buscar dins del sarró ben a les fosques un mos de pa i un xic de xocolata que sabia que l'avia hi havia posat junt amb la carmanyola del dinar de l'avi. Llavors el silenci va ser lleugerament trencat per una mena d'estossec. Vaig parar l'orella, em vaig demanar què podria haver estat aquella llei de soroll i quan encara no

---

havia acabat de preguntar-m'ho, vet ací que ja el sento una altra vegada i tot seguit una altra i... la veritat és que la pell se'm va posar de gallina.

- Renoi quin moment de suspens! "De pel-lícula" que diuen els d'Olot.
- Calla babau!

En Casina es posa les mans als llavis i calla davant el reny.

- Vet ací que noto que alguna cosa s'estarrufa al meu costat i jo que, instintivament, hi poso la mà i l'aparto tot seguit, pensant-me que no fos una serpassa, però no! No!, en tornar a tocar allò m'adono que és una cosa peluda calenta, petita i que, al seu costat enroscada, n'hi ha una altra. Mira per on que sense saber encara de què es tractava noto una boqueta humida i llefiscosa que em comença a xuclar el dit petit de la mà! Quin espant! Jo que enretiro la mà i allò petit que comença a xisclar i a bellugar-se i el seu company també, al mateix temps comencen a enfilar-se'm per la faldilla. No vaig cridar, perquè ni forces em quedaven per a fer-ho. Vaig recordar-me que al sarró, segur que l'àvia m'hi hauria posat una caps de llumins, i ja em teniu burxa que burxarà l'interior del sarró fins que les vaig haver. Tremolosa, no se m'encenia cap llumí: entre el meu neguit i el ble d'aire fred que anava entrant per l'escltxa s'apagaven un rera l'altre fins que...

- ...Què?
- Xissst! Calla Casina, renois! -criden tots els oïdors-
- Doncs, que se'n va encendre un... -la nena s'atura, mira per uns segons les cares d'aquells vells embadocats i prossegueix- ...el que vaig veure foren dues cries de senglar menudes que encara no hi veien perquè tenien els ulls clucs, enderiades que jo fos la seva mare - tothom riu sorollosament-. No paraven de xuclar-me amb avidesa els meus dits com si fossin les metones de la seva mare -més rialles- i jo no sabia com fer-m'ho per treure-me'ls del cim amb una mà i aguantar el llumí sense cremar-me els dits amb l'altra. Al final vaig decidir no encendre cap més llumí, estava molt cansada, massa emocions en poca estona, i vet ací que amb les dues bestioletes ajagudes damunt les meves cames, i xuclant-me deleroses els meus dits fent-me pessigolles, d'aquesta manera em vaig adormir i no sé pas quanta estona. Sé que de cop i volta em vaig despertar sobresaltada, em creia somiant, però es veu que no, davant meu, suspesos al bell mig de la foscor hi havia dues boletes que brillaven com dos estels. Al mateix temps que observava les dues rodonetes brillants, arribava fins a les meves orelles un soroll ronc, gutural, com aquell que fa en Joanet quan ronca -tots es giren i miren de cua d'ull a l'al·ludit, que posa cara de circumstàncies- així que, en un tres i no res, ja em tens que començo a rascar...

- Pucés? –pregunta en Casina-.

- No home!, no siguis ruc! Rasco els llumins que no es volien encendre tampoc, sobtadament se n'encengué un i ...terrible... un senglar gros com un bou, bé jo el vaig veure com un bou, però era enorme, enorme, alt com un sant Pau i em mirava amb ulls de mala lluna i amb unes ganes de clavar-me un cop de cap que, de la impressió, vet ací que se m'apagà el llumí i ja em tens rasca que rasca de nou... Pensava que el foc esporuguiria la fera, en vaig encendre un altre... La mà em tremolava, tota jo tremolava, ja em veia morta, destrossada, feta miques per aquella femella de senglar gelosa perquè li tenia els fillets adormits, absents, damunt les meves cames...

- Ai mare!

- Mare de Déu!

- Ondia tu!

- Valga'm el cell!

Tots digueren la seva i tornaren a escoltar:

- La bèstia començà a avançar cap a mi, els seus ulls fixos en els meus, el baf pudent que exhalava la seva boca m'ofenia... Però, jo no podia girar la cara. Quan el vaig tenir davant el meu nas i la paret de la cova clavada a la meva esquena, el seu morro em fregava el nas i llavors... vaig resar... i ella m'ensumà i tot seguit, amb el nas llefiscós em resseguí tota: les aixelles, els peus, les cames... finalment obrí la boca, la seva cavitat bucal era enorme -els vells s'esgarrifen i resten petrificats en el seus seients- quan... d'una bursada, va i arreplega un cadell, parsimoniosa se'm gira de culs i... plis, plas... passa la porta de l'antre i desapareix. Com podeu suposar jo estava esglaïada, vet ací que l'animalàs se'n va amb una cria i em deixa l'altra. Volia fugir, marxar de quatre grapes fins a l'entrada de la gruta, però tot era fosc i encara que la tempesta hagués amainat, les volves de neu continuaven. No vaig tenir temps de res més, perquè amb prou feines no acabava d'allunyar el cadellet un tros enllà, per si les mosques, ja em torna a aparèixer. S'introdueix lentament, al mig de la fosca les boletes suspeses brillen. Ja el torno a tenir davant meu! Estava segura que ara venia a menjar-se'm i una vegada ben tipa, pel mateix preu s'adormiria ben planera. Sí, la bèstia tornà a acostar-se'm, m'olora, torna a obrir la boca i jo que xisclo perquè em clavo una cremada d'anar-hi al dit en voler encendre un llumí. Intento encendre'n un altre, em costava molt i després d'una eternitat, quan vaig aconseguir que un d'aquells endimoniats llumins cremés el seu caparronet, vet ací que, la feble llum m'il·luminava a mi tota sola; sola com un estaquirot. La senglarota acabava de marxar enduent-se la seva segona cria. Vaig respirar profundament. Però, no... la

meva alegria s'esvaí quan vaig veure que introduïa de bell nou l'enorme cabota cap a l'interior. Vaig pensar: "Ja hi som, ja torna, ara sí que em clava una queixalada". La bestiola em mirà, es girà, em tornà a resseguir, alhora, orgullosa i despectiva, em donà l'esquena i em deixà bocabadada i esmaperduda allí dintre. No vaig pas ser capaç d'adormir-me, fins que l'albada vingué a il·luminar el meu catau i em vaig adonar que resplendia un jorn nou... El pitjor ja havia passat, aleshores vaig respirar alleugerida i vaig atrevir-me a sortir a l'exterior. Oh! Quin paisatge! Els raigs solars rebotien damunt aquella extensa capa de neu lluenta com un mirall. Una estona més tard vaig sentir els vostres crits i els lladrucs dels gossos i és quan em vàreu trobar...

La Irene calla satisfeta. Tot l'auditori respira alleugerit, com si haguessin aguantat tota l'estona l'aire dins els pulmons.

- Sí, vàrem estar tota la nit resseguint la muntanya. No pensàvem en el pitjor. Teníem l'esperança que et trobaríem, que algú t'hauria recollit. Tots aquests ploraven i jo, i l'àvia. Fou de bon matí, quan descobrírem en Penjoll, deduírem que no podies ser gaire lluny d'aquells contorns, però no sabíem pas com et trobaríem...

- Ens pensàvem que estaries feta un bloc de glaç –comenta en Casina-.

L'avi se'l mira amb un reny als ulls, i continua:

- En sentir el teu crit de joia, férem uns bots impressionants, perquè sabíem que la teva veu volia dir que estaves sana i estàlvia. Correguérem a cercar-te i et trobàrem a la porta d'aquella cova que, afortunadament, Déu la va posar en el teu camí perquè et salvessis.

- Segur que sí! Gràcies Senyor! –exclama la iaia amb els ulls humits-.

- Iaia, no m'agrada recordar l'aventura perquè sempre em fas el mateix, al final acabes per entristir-te-la renya la Irene.

- No és veritat, nena, si ara ploro és d'alegria...

- Això s'ha de celebrar! -cria en Casina que sempre hi està a punt-. Un xic de vinet, renoi!

- Prou que ho celebràrem! I tot el poble se n'alegrà! –rememora l'avi-.

Un núvol mig estripat tapa per uns moments la lluna que il·lumina distreta la vall. Es belluga un aire fresquet que els fa posar drets.

- Senyors! Es molt tard i cal anar cap al llit si demà volem fer matines! -recomana la iaia-.

- Sí que és tard! –diu un-.

-
- Vatia, quina son! -fa l'altre-.
  - Ja és tan tard? -es pregunta el de més enllà-.
  - Redimoni aquesta Irene! Ens ha ben distret!
  - Com hi ha món! -s'exclama el quart-.

Tots s'enretiren cap a les seves respectives llars.

La Irene els veu allunyar-se, eixorcs, mig coixos i lents, amb una sensació de tendresa clavada al cor.

- Aquests vells són uns nens! -s'exclama mentre tanca la portalada de roure, i la lluna resta sola en ple carrer...